

БУРЯД УНЭН

С-эй Бурядай обкомой, Бурядай АССР-эй Верховно Советэй, Министрүүдэй Советэй орган

№ 49 (11343) | 1967 оной февральин 26, воскресенье | Сэн 2 мүнгэн

ЕХЭН УН- Манай гарта

1967 он! Найн жэл мандаба. Совет засагай табин жэлэй алдарта ойл. Буряад оронойнай худеа ажаадын хүдэлмэришэд хажуугаар угтахын түлөө тэмцэж байна ха юм. Хүн бүхэний зорилго элж машиншые наа тэрнашаниын хараа — колхоз, совхозуудайнгаа ажал хүдэлмэрид эдэбхитэйгээр хабаадалсажа, аятай түхтэй юумэ хэжэ, мал, аялал, тариа ажаагаа хүдэлмэрин хойнохо оролдого.

П. Б. ЖАЛСАНОВА, Сэлэнгын аймасын Карл Марксын нэрэмжэт колхозой наашиан, Социалис Ажалай Герой.

Бүүдэй жэлүүдтэ худеа ажаагыга хугууох, колхоз, совхозуудайн шадалтай болгохо хуртэ парти, правительствынгаа угаа ехэ анхарал оролдого гаргажа байхандаа урмашан, бинше наанаан бодохоноо хөөрөх, нүхэрэй ёноор нүхэдтөө хандаха хүсэлтэйб. Энэ жэлдэ манай республикийн хаашинад суухан зорилго урдаа табихай. Бүхэ дээрээ худалдажа, харааллан тусбөө 5,8 мянган тонноо хү түрээндэ дүүргэхэ гэлэн социалис улга абганан байна. Энэмнай бидээр хаашинадгай оролдого бэлдүүлэхэ хэрэг ха юм даа. «Наанаан хэрэг зорилгоо бүтэхэ» гэдэгтэ, маанай үнэн сэдхэлээ табижа, үүсхэ оролдого гаргажа ажаллаха манай амжалта юмдэ туйлагдахагүй юм. Бултагаад улга дүүргэхын тула наанаа табижа ёһотойбди.

АРАДАЙ КАНДИДАДУУДАЙ ТҮЛӨӨ НЭГЭ ХҮН ШЭНГЭЭР ДУУГАА ҮГЭЭ!

Федор Тармаевич ПОНОМАРЕВ
хунгуулийн Улаан-Удын 787-дохи округоо
РСФСР-эй Верховно Советэй депутадта кандидат

Федор Тармаевич Пономарев 1927 ондо Эрхүүгэй облесте Голуметскэ районий Жалгай тосхондо түрэнэн. Голуметскэ районий «Красный путилевец» гэжэ худеа ажаадын артельдэ 1943 ондо ажаллажа эхилхэн. 1944 ондо олон хүрэтэр Совет Арминин зэргэдэ алба хээ. 1949 ондо Петскэ Союзай Коммунис партиянын гэшүүндэ ороһон байа. Армингаа табигдаһанайнгаа хүүдээр Федор Тармаевич Удэ станциян паровозой теподо паровозой кочегар, тингээд паровозой машинистын туһалагшаар ажалла. 1964—1965 ондо Эрхүү городохи техникэскэ хургуулигжэ жэл нуралсаад, хүүдээрнэ хушан ажаллаа ержэ гэхлэй байна. 1958 ондо паровоз, 1963 ондо—тепловоз шоодожо захалаа хэн.

Түмэр замай транспорт дээрэ ажаллаһан энэ үе соогоо П. Пономарев ажалла бэрхэ, техникын талаар бэлдэлтэй, дүй дүршэлтэй машинист байханаа харуулаа. Тэрэ үүсгөө тухай мэржэлэ, политическэ мэдэрэлдэ дээшлэхын тула саг үргэлжэ ажалладаг. Хүдэлмэридөө үндэр амжилта туйладаг байна. 1965 ондо 22,3 тонно, 1966—26,7 тонно дизельнэ түлшэ арбабалһан юм.

Федор Тармаевич Пономарев олонитын хүдэлмэридэ бэлтхигээр хабаадалсадаг—депогой парткомой гэшүүн, тэдундай ябуулыг аюулгүй байлгахыа талаар советэй гэрүн, нийтийн инспекторээр ажаллана. Залуу машинистүүд, мэржэлээ дээшлүүлэхэнь ехэ туһаламжа үзүүлдэг. 1966 ондо поездуудыг жолоодохо, автотормознуудыг ашагхыа талаар түрүү дүй дүршэлдэ 8 машинистыг нурганан хэбэ.

Үйлдэбрингөө даалгабаринс, социалис улгануудай амжилтадгай бэлдүүлхэингэй түлөө Ф. Т. Пономарев түмэр замай транспорттын социалис мүрысөөнэй отличник эрх тэмдгээр шагналдан, мүн городой Хүндэлэлэй самарга бэшгэгдэни байха юм.

Түмэр замай Улаан-Удэ станциян локомотивна депогой машинистэд, инженерно-техникэскэ хүдэлмэришэд бол алба хаагшад, мүн Зүүн-Сибирини технологическа институтай багшанарай ба студентээрэй коллектив Федор Пономаревые РСФСР-эй Верховно Советэй депутадта кандидаттаар нэгэн наалтайгаар дэбжүүлхэн байна.

КРЕМЛЬ СОО ХӨӨРЭЛДЭБЭ
Социалис Республикын Галадын хэрэгүүдэй министр Вячеслав Давидтай А. Н. Косыгин баралхаба
Косыгин В. Давид хоёрой хоорондо нүхэрэй ёһоной халуун хоорондо болохо, тэрэндэ СССР-эй Галадын хэрэгүүдэй министр А. А. Громыко, Советскэ Союзнаа Чехословакида байдаг элшэн сайд С. В. Червоненко хабаадалса.
(ТАСС).

Ханн ёһоной уулзалга
Конгын (Бразавиль) Национальна революционо худалдоо гэжэ партиин Политбюрогой гэшүүн, Национальна суугаланы вице-түрүүлгэжэ Ж. Букамбу гэжээгэй КПСС-эй ЦБ-тай Политбюрогой гэшүүн, СССР-эй Министрүүдэй Советэй Түрүүлгэжэ И. В. Подгорный В. Давид хоёрой хоорондо болохо хоорондо хэлэлцэжэ ороһон байдалда үнэ.
И. В. Подгорный В. Давид хоёрой хоорондо болохо хоорондо хэлэлцэжэ ороһон байдалда үнэ.
СССР-эй Галадын хэрэгүүдэй министр А. А. Громыко, СССР-эй

Гомбо-Цырен Гончиковна ЦЫРЕМПИЛОВА
хунгуулийн Сэлэнгын 791-дөхи округоо
РСФСР-эй Верховно Советэй депутадта кандидат

Гомбо-Цырен Гончиковна Цыремпилова Зэдын аймагай Инзагата тосхондо таргашанай бүлэдэ 1930 ондо түрэнэн. 1948 ондо гүйсэд бэшэ дунда хургуули дүүргэһэнэйгээ хүүдээр хонишоноор ажаллаһан, 1959 ондо хойшо Зэдын аймагай «Коммунизм» колхозой эхэ хонидой отарын ажаллаха хонишоноор хүдэлэн.

Гомбо-Цырен Гончиковна олон жэл соо хонин ажал дээрэ хүдэлхэ зуураа, хони мал харуулалха баян дүй дүршэлтэй болоһон, искусствениаар үржүүлхэ аргые бэрхээр шуудалжа, хонидой хубайргалыг болоуулан байна. Жэлхээ жэлдэ зуун эхэ хонинхоо хургадыг олоор абаха, нооһоо ехээр хайшалха талаар амжалта туйлажа байдаг. Жэшээлхэдэ, хүүдшын табан жэлэн турша соо 100 эхэ хонинхоо зуу — зуу гаран хурга абажа, гурбан килограмм хахад—дүрбэн килограмм хүрэтэр нооһо хайшалдаг.

Бэрхэ хониншодой дүй дүршэл ба зоотехникэскэ эрдэмэй заагаринс хэрэглэжэ, Гомбо-Цырен Гончиковна эдүур энхээр, тобир гарганаар хургадаа түжүүлдэг. 1965—1966 онуудта хургадаа эхэһэнэй налхага үелэ хурган бүхэһэнь амидын шэгнүүр 22—23 килограмм болоһон байна.

Мал ажал дээрэ тон эхэ амжалта туһалаһангай түлөө Гомбо-Цырен Гончиковна Цыремпилова 1966 ондо Социалис Ажалай Геройн хүндэтэ нэрэ зэргэдэ хүртэжэ, Ленинын орден, «Хадуур Балта хоёр» гэлэн хүндэ хайра абаһаг байна.

Гомбо-Цырен Гончиковна Цыремпилова РСФСР-эй зургааданх зарлалай Верховно Советэй депутат байжа, республикынгаа олонитын ажабайдалда эдэбхитэйгээр хабаадалсадаг, ажалшадайнгаа дунда ехэ хүндэтэй болоһон хүн юм.

Зэдын вольфрам-молибденэй комбинатай хүдэлмэришэд, инженерно-техникэскэ хүдэлмэришэд, алба хаагшад, Зэдын аймагай «Коммунизм» колхозой гэшүүд Гомбо-Цырен Гончиковна Цыремпиловые хунгуулийн Сэлэнгын 791-дөхи округоо РСФСР-эй Верховно Советэй депутадта кандидаттаар нэгэн дуугаар дэбжүүлхэн байна.

ЭБ НАЙРАМДАЛ ХАМГААЛХА СОВЕТСКЭ КОМИТЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМДЭ
Эб найрамдал хамгаалха Советскэ Комитетэй Президиумэй заседани Н. С. Тихоновэй түрүүлгэжэ доро болохо, хэдэ хэдэн асуудалуудыг, тэрэ тоодо мүнөөнэй уласхоорондын оршон байдалда эб найрамдалтай түлөө тэмсэхэ шухалын шухала асуудалуудыг хаража үөө.

ДРВ-гэй газарыг США-гай дахяад бомбодожо ороһон тухай асуудалыг зүбшэн хэлсэхэдэ, америкын сэрэгжихидэй шэнэ эзбэгтэ зэрхэг түрлмхэй ябуулга харата муухайгаар хэжэ байханда эсэргүү эридшанта буруушалгаа эб найрамдалтай тала баридга совет хүнүүдэй зүгһөө Президиум элрхэйлэн мэдүүлээ. Вьетнам аратай үнэн зүб тэмсэлы дэмжэхэ талаар эб найрамдалтай тала баридга совет хүнүүдэй хэдэг кампаниэ сааншадань шангалдана тухай шиндхэбэри баталан абгаа.

Европодохи аюулгүй байдал хангаха асуудал заседани дээрэ хаража үзэгдэнэ байна. Президиум хандаа ФРГ-дэ шэнэ түхэлэй нацизмын нэрэгэжэ байһан тушаа Советскэ правительствын хэлэн мэдүүлгын нэгэн наалтайгаар найшагда, Европын аюулгүй байдалай асуудалуудтаар болохо уласхоорондын зүблөнүүдтэ эб найрамдалтай тала баридга совет хүнүүдэй хабаадалсаха тодорхой хэмжээнүүдэ харалаа.

Нимэ байдал яахандаа үзэгдэнэб? Хамаг юумэн ганшаше наалшадгай өөһдэнь оролдогоһоо бэшэ, мүн наалтын ферманүүдэй ажалын эмхидхэлээ болдог. Мүнөө үедэ ямаршы фермэдэ үсэлдэ тэжээд буйлуудан үгэхэ арга байна. Хаа хаанагүй хооломо гидролизноор буйлуудагдадаг болоо. Харин энээнэ анхардаггүй ферманүүдтэ бага хүн абагдана. Тухайн хажуугаар наалшад уянда байһан үсэлдэ тогтодоһон хэмээр эдэбжүүлжэ байха ёһотой. Буйлуулжа шааржуулагдаһан найн тэжээл дээрэ, хэмээ алдангүйгээр эдэбжүүлэгдэнэ байдаг үсэлдээ хээбэ дэшэ ехэ хүн абагддаг. Тингээд түрүүшүүд үбэлэйшэ саг гэлтгүй, энэ хандаа зунайхиһаа өөрүгэй ехэ хүн абадаг ха юм.

Тэрэшэлэн малшадай байра байдал тухайшэ хэлсэмээр зүйлүүд бин. Ферманүүдэй наалшад, мал адуулагшадта зохино байра байдал түхээр, тэднэй ажалыг хүнгэдэхэ тухайнда анхарха саг болоо гэжэ хэлэлтэйшэ. Яахандаа гэхэдэ, наалшад жэлэй дүрбэн сагта, тингэрин үдэр бүхэндэ ажаллажа байдаг улад. Илангаяа

Хөрбөө наалиһан бүхэн түрүүшүүдэд алин, тэднэй жэшээ халжа абан худалдаа наа, хү наалта нилээд дээшлүүлхэ аргатай бишү. Ажал хэрэгтэ хароусалгатайгаар хандадаг хүнүүд жэлэй туршда үнэн бүриһөө гурба мянган килограммыг болгоогүй наа, хоёр мянгада хүрэхэ арга бин. Тээд мянгад литр хү наагаад байдаг наалшад үшөөл байдаг гэжэ. Манайшэ Сэлэнгэдэ бин.

Тэрэшэлэн малшадай байра байдал тухайшэ хэлсэмээр зүйлүүд бин. Ферманүүдэй наалшад, мал адуулагшадта зохино байра байдал түхээр, тэднэй ажалыг хүнгэдэхэ тухайнда анхарха саг болоо гэжэ хэлэлтэйшэ. Яахандаа гэхэдэ, наалшад жэлэй дүрбэн сагта, тингэрин үдэр бүхэндэ ажаллажа байдаг улад. Илангаяа

Саашан хэлэхэдэ, бидээр мүнөө Совет засаганиа табин жэлэй ондо мүрысөө эмхидхэжэ байнабди. Энэ үедэ мааналта үшөө ямар юумэн шухалай габал, гансахан амалдаа хараад байлгатай, фермээ күлтүрина шэнжэтэй болгоһон түлөө тэмсэбди. Хаалтын фермэ бүхэндэ улаан булан саг үргэлжэ худалжэ байр лэ. Малшадан сулбэти сагаа хүхюүн сэнгэлтгээр үнгэрэхэ, найнаар амарха хэрэгтэ анхарал хандуулжа шухала. Нимэл байбашын малшад урма зоригтойгоор ажаллаха ха юм. Энэнтэй хамта, хаалтын ферманүүдтэ залуушуулыг үргэнээр хабаадуулха, тэднэй дунда нурасал эмхидхэхэ, алибаа хүмүүшүүлын худалмэри аюуулаха гэжэ ехэ удаа шаартай.

Агуухэ Октябрийн социалис революцион 50 жэлэй алдарта ойл ажалтай амжилтаар угтахын түлөө мүрысөөндэ оролоходоо бин мүнөө жэлдэ үнэн бүриһөө 4 мянган килограммыа бага бэшэ хү наахаар шиндэдэ, Сэлэнгын совхозой түрүү наалшан Надежда Тавашинатай мүрысөөжэ байнаб.

Нүхэдэ наалшад! Энэ жэлдэ хү эхээр наалын түлөө мүрысөөндэ эдэбхитэйгээр хабаадалсабди.

РСФСР-эй Верховно Советэй хунгалта үнгэрэхэ Центральна хунгуулийн комиссида

РСФСР-эй Верховно Советэй хунгалта үнгэрэхэ Центральна хунгуулийн комиссин ээлжээтэ заседани февральин 24-дэ болодо. В. И. Прохоров түрүүлгээр хунгалта, Ставропольска хизарта, Свердловскэ болон Томскэ областнуудта хунгалтада бэлдэхэлэй ямарша хэргэжэ байһан тухай асуудал заседани дээрэ хаража үзэгдэнэ байна. Энэ асуудлаар Ставропольска крайисполкомой, Свердловскэ облагүйсэдкомой, Свердловскэ облагүйсэдкомой секретарынууд В. А. Бочаров, В. И. Глиных, Томскэ облагүйсэдкомой түрүүлгэрин орлогони Г. С. Кривон болон бусад мэдээлүүлгэ хээ.

депутатуудта кандидатуудыг бурлалда абалтын дунгууд тухай Центральна хунгуулийн комиссин секретарь Н. А. Воронович мэдээлэ хээ. Депутатуудта кандидататуудыг дэбжүүлжэ тухай Дүримэй бүхэ 884 округто бүрихэлдэ абганан байна.

РСФСР-эй Верховно Советэй хунгалта үнгэрэхэ округной хунгуулийн комиссинуудыг, хунгуулийн үчөгстүү болон үчөгсткоо хунгуулийн комиссинуудыг РСФСР-эй Верховно Советэй Президиумтай Секретарь С. Д. Орлов мэдээлэ хээ. Энэ комиссинуудта бүхэ дээрэ нийтийн организацинуудтай, ажалтай бүлгэмүүд болон коллективүүдтэ 750 мянга гаран түлөөлгөнэд дэбжүүлэгдэнэ байна.

Хунгалтын үдэргэ замта абаһан, элдэб акцидинуудтэ, партиан станцинуудта, республикын хургад ороһон бурхэтэй районуудта байһан хунгалшад адуугаа үгэлгэдэ хабаадалгатай

хөлбоотой асуудалуудыг Центральна хунгуулийн комисси хаража үөө.

Округной хунгуулийн комиссинуудта Центральна хунгуулийн комиссин алгэхэ бөлгөөт текет заседани дээрэ баталан айга. Хунгалтын дунгуудыг тодорхойлхо талаар хүдэлмэри эмхидхэхэ тухай наанжа дурадалхуунуу энэ бэшэ соо найруулданхай, эрешалан хээ хэлэн бусад асуудалууд хаража үзэгдэнэ.

СССР-эй Хэлхэ хөлбоотой министрэй орлогони П. В. Крюков, РСФСР-эй Хунгалта наймааны министрэй орлогони А. С. Иванов, Республикозунай параллелини түрүүлгэрин орлогони А. Ф. Малков, СССР-эй, РСФСР-эй Верховно Советүүдтэ Президиумтэй, РСФСР-эй Министрүүдэй Советэй, хээ хэдэн министрүүдтэ болон зургаануудай хароусалгата хүдэлмэришэд, хэлбэлэй, районгой, телевизийн түлөөлгөшэд Центральна хунгуулийн комиссин хүдэлмэридэ хабаадалса.

Хүдөөгэйжид хүжюүтэй

Түнийн хүдөөгэй клуб соо хүн зон олоорой сулбарта. Энэ «Эрдэм» совхозой ходо ойрын малшад, мүн дүршэ Сүтэин совхозой хунгалшад РСФСР-эй Верховно Советэй депутадта кандидат Александр Уладевич Халостовтай уулзахаа ерөө башуу.

шодой байрада электрын гал оруулагданагүй. — гэжэ нүхэр Нимаев хэлээ.

— Найжаг байгуулагдаһан Сүтэин совхоздо хүн зоний тоо олоорһоор. Энэ бусад областнуудһаа айдууд нүүжэ эрнэ. Хуугадай саад байгуулжа тон шухала болоо. — гэжэ нүхэр Цыбанов өөршөө үгэ дотор тэмдэглээ.

Худео ажаадын машинануудай запис хэрэгсэлгүйсэд хангалттай бэшэ. Дунда хургуулийн дүргэдхи интернадтэ үргэлжэжэ, малшадан хургуулин хүүдэдэ гэр байраар хангаха шухала. Мүн гурн байрын барилта дутагдалтай гэжэ үгэ хэлтгэдэ тэмдэглэнэ байна.

Совет засагай алдарта ойл ажал худалмэришын амжалтаар угтахы гэлэн нанал болд тухайга сулбашда хабаадгалтад элрэхэдэй хооронд. Октябрийн түүхэтэ 50 жэлэй хүндэлдэ социалис мүрысөө республика соогоо түрүүлэн үүс-

хэгшод — «Эрдэм» совхозой коллектив хэлхэн үгдөө хүрэхэ хүсэһэнөө бэлдүүлжэ ёһотойл ха юм.

А. РҮМЯНЦЕВ.

Бурядай АССР-эй Верховно Советэй депутадта кандидат, Кировой нэрэмжэтэ колхозой түрүү наалиһан Ольга Умареевна Аюшевва хунгалшадта хани халуунаар уулзана.

Найхан Кировой нэрэмжэтэ «Коммунизм» колхозуудта нүүсэ уулзалганууд болохо үгэрбэ.

Кировой нэрэмжэтэ колхозодо болоһон уулзага дээрэ үгэ хэлтгэдэ Б. М. Марзаев, А. И. Налханов, С. Ф. Елаев, Р. С. Сидев болон бусад аймагай сөлт гэгээрэлэй хүтэлэгдэ ехэ анхарал хандуулжа, аналшадтай нягта хоолоотой хангалын депутадта кандидатдыг уриалаб.

Аравдугаар Кандидат

ГАЗАР. Зарим нэгэнд минь лэ гэж хэлж эжага газар, зариманд — хубсага будаа шорой тоонон. Таряшан хүнд тийм бэй. Ээжээрээ таряашан хүн газраа эхнээ үлүүгээр хангаж явгаша.

Хүлээ шоройдонон түрэл нотогын, хурьтэй газрын Александр Демидовичыг аргагүй татаал ном. Тийм даа, хэн тэрнөө шихтадаа бүү хүдэлээ, шигтгаа хари гэв? Хүнөө дутуугүй хүдэлж яваа, олзоорыг бардам баян байгаа. Өөрөөл бусана эрээ хаям.

Үгдөгүүр болдонон Шэмхынгууд урд арын таряалангай захаар сэнгэн нагад алхажа явахдаа, монсогор шорой гарта бажуун, газар хахалдаха болошоо байна даа, албанда ошохоо урд арга хэрэгтэй аргаа хүлээж байгаша бэлэй гэж хангаж яваа. Гэнэ, арслан бүдүүн дуугай хүдэр хүнд гэнэцэ трактор томо гогшин айгзануудыг холбоно ширрэйхэй, иалрхай табилуулан гаража эрбээ.

Харахаар байгарнь, аягзангай олон хутаганууд хурьшан руу багса шаагдан, олон дөхрээр хара долги хойноо хүбүлээдүүлэн явагаша. Тинхэдээ, 1951 ондоо нийм техникэ жолоодоо, түрэл «Гигант» колхозойнгоо газар дээр таряа ургууулаа дуранинь хүрөө агша хэн.

1965 оной хабар. Хатуу хабар байба. Александр Демидович үеү сүүрээр болжо, одхон Гала басагана эрхүлээ гэж тааланшгүй, халта мүйлээ сайлаа, түргэн саанаа бүрн яаруугаар гаража явагашадаа. Матрена Григорьевна гайхаагшгүй. Үбгөнний хэдэн хоногий нэгшнхэй, тайгада гарахаа байган ангуушан шэнги унтажа хоногоо болшинохтой ха юм. «Хин бараан бүү болохой» гэж бүхэлү хүнн нааашархажа хоноо.

Хэдэн жил тракторист явахдаа, тарилгин үед таряалан дээрэ холон үнжин хүдэлгэтнэ хэн. Харин кукуруза ургууулаа амалтай болохоор бүришье даа яваха, гүйжэ, ханаагаа зобохо юмсинийн ехэдээ агша. Намартаал ургаа хурлагаад нэг бага нэрвэгдэг, сүлөөтэйгөөр амилдаг юм. Теэд элдэб суглаан, вьетамк... Ажалайн урма баяр намартаа эрээ ха юм даа. Үнэгэрэгш намар аймагй вьетамкэнэ бусахадаа, «чөмпин» кукурузашан гэжэ башотэй урлан нэмэргэ сэжээдэ үзүжэ эрээ бэлэй.

Тингэдэсь амаржа нуугаагүй. Намарнаа эжилжэ, мүнөөхил шибхээ Тайтараг, Загоро-

ТАРЯШАНАЙ 30Л ХУБИ

да, Буржин нуга гэжэ газарнуудтаа зөөжэ захалаа. Загородада намар аяар 1600 тонн шибхэ гаргаба. Нөдөндө ажалайн хэмжүүр, хоёр дахин эхэ байгаа наа, харин энэ жил аммаргай унаар үгэжүүдүгүнний бага ээргэ ажалын хүнзгээр.

Эдэ бүгдэд ажал тухайн, «чөмпин» хүхэрэнгөө юугээр ноирходог тухай Матрена Григорьевна хайн мэдэнэ. Александр Демидович түрүүлшнэгэ бэйлээ, табандаха хабара тарилга хэжэ гарба ха. Кукуруза тухай статья, номуудыг бэлдэргэ, республикнгаа

түрүү кукурузашадай нэрвэ дурдан, «манай Шэмхэдэ хада хабшуу газарта кукуруза тарихадаа бэрхшэжэ байна даа, теэд малдаа хүсэд хурхэхэ гэжээл болдхэхэ хэрэгтэй» гэжэ хэлэхэнь ходо дуулана. Гансал корреспондентүүдтэй хөөрэлдэхэдөө, юундшьеб, энээнэ ноудог юм.

Тэсэгэн нэгэ үдэшлэн радиогоор үгэ холдхэдээ, Нугын кукурузашан Данил Ухевт Александр Демидовичта сөхэ хандажа, мурьсөөндэ уржа хэн. Тэрэ гэнээршье Демидович баридаандаа бөө эрхэжэ байгашада болошоо.

Майн 21-нэй үдэр бидэ Буржин нуга хурхэжэ эрбээбид. Энэ хадаа Эрхүүгэй урда эрбээд оршонон оройдоол 7 гектар бишхан поли. Уга бамбагар нүүд мэтэ угаа тооно татан, түргэн явага аяган «МТЗ-50» тракторыг холшоо обгородоод бидид. Кукуруза тариха машинны гашүүр дээрэ нэгэ хүн зогсохой. Полингоо захдаа гараад, аягаргад дахин эрхэжэ, шэнэ мурр гарган, тарилгаа хэжэ үргэлжэлээр.

Кукурузашадаар үшөө уулзаагүй байгаад, хөй байнаар тарилга хэжэ ааб гэжэ шалгаабид. Монсогор шара үрхэнүүд хурьшан-хүндэлдөө хайса кошерт табижа зэд, сүенэ бин. Энэ хэмжээ юугуудтаа хүн зөнижэ яжа хандуунаб? Соносхол хэдэнэ. Агитпунктнгаа тусбие эли газарта явнэ.

Агитпункт хун зон холдоо олол байлаа. Агитаторууд хурагалдагтаа хамта эрэлж, хургуулин үчакство комиссиин гэшинийн хүсэлдэ хандуунаа. Эдэнэ сооноо энэ холд байдаг нэгэ хургуулин үчакство комиссиин гэшинийн хүсэлдэ хандуунаа. Эдэнэ сооноо энэ холд байдаг нэгэ хургуулин үчакство комиссиин гэшинийн хүсэлдэ хандуунаа.

лижэ энэ полибо тариаж дүүр бөбд. Агрегат полин захда гаража, сепанци хүбүүн тарилгын аппаратад сошинуудыг үргэнэ. Дунда зэргын бөмб, эрэн самсатгай, тоононо борлошонон шарагтай, сөнхир хүхэ нөдэтэй хүн кабина сооно гаража, бидэнгэй мөндө шалдхэдээ (энэл даа Төмилэв).

Ваня, наашаа ерэ, тамхилга,— гэжэ ооглобо. Шэрмэл дөгөл үмдэнэн, шорой тоононод бүришье ташигдахаар бээр болошонон Иван Шубин нөвр шэнги шүдэ, шөдэн хоороо ялалзуулааар хурхэжэ эрэнэ. Зуруулаа ажаахадань халхин тоомгүй хүбүүн шэнги үлээжэ, унтраахаар забада.

Мүнөөдөр тариаж эхилэб. Хурьшанай 10—12 градус халатар энэ болошобоб. Нөдөндө хоёр хоног эртэ таряа нам,— гэжэ Александр Демидович зугаалжа, тамхилжа байгаа зуураа, энэ тэрэ шүрбөө мурхасасаган байна. — Нөдөндө 130 гектар таряа нэм, мүнөө жил 100-е абааб. Мүнөө Тайтараг гарахам. Тэндээ 48 гектартай хүм.

Тингээд Александр Демидович аммаргай селитрэ гэжэ шэнэ үгэжүүллэ адалсажа культуригай хөбөн тухайгаа, газраа халхаа, адуурилхадээ профтехучилишни курсант-институт С.Сорокинов, И.Шубин гэнэшье дүй дуршадөө хургаанаа хөөржэ үгэбэ. Төмилэвон агрегат наархай табилуулаа, Тайтараг тээншэ байрагтаа, удангүй харагдахааа болшишо хэн.

Тэрэ зүн хэсэг ган гасуур, хэсэг эхэ бороттой байжа, кукурузын ургаадаа халта хөхлөб байгатай, аюулдайшье байба. Хангуугаарь бүртгэ үбгэндэ дарагдашаа. Шибхэ адуушан газарта унан шаралаан, шара сөөг ургадаг ха юм даа.

Гурба дахин борнойншоше муртэн кукурузын тамгай бурта үбгэндэ дарагдаад байгаа. Тинхэдэнь «НР-28» тухалдэй культуригараар зүүгд хооронд адуурилхэдээ хэжэ, «хатайнагаа» дайсанье дараа хэн. 30 гектартаа аммаргай селитрэ хэжэ байгаад адуурилхэдээ. Тингээжэ гектарнаа мун лэ 240 центнер погон набиша сугдуулаа гэжэ гү, али 1600 тонно хайн шарартай силос Шэмхынгууд фермын малда даража үгөө. Энэмнэй сула бү, тонон гэжэ бүү мартаг.

ҮНГЭРЭГШЭ 1966 он Шэмхын, мун бүхы Тунхэнэй кукурузашадаа хүндэлжэ ил болбо. Накарай түрүүлшн хахдага эхэ хүйтэн байжа, ургамалыг хүдэлдөө аллаба. Шэмхэдэ ойрохон оройдоол Зайгисаанай шэлчүүд хүрэтэр снхан ороожирхөө хэн. Тинхэдэ ганса Александр Демидович бөшө, мун Матрена Григорьевна-

шы унтажа хоногоо болдөө байгаа ха юм. Нүүхэрэнгөө ажалай минь палахааа баяхада, нажа ханаа амар нуухаа? Оройлшин баратгай, хушаа? Ажарай, Эхэ бөшө, харин тэрэ зуугууд кукуруза юугээр халхахаа абахааши?

Бүүдэнэ айхаатар ужал хин бараан боложо, хадын бүхы жалагдууд гол горхон шэнги үерлоо. Манай Тунхэнэй байгааалин эрхэ байдал шөрүүн, хүлээгдээгүй гасалантай. Теэд хэды тирчшье гэлэй, Шэмхын Төмилэв, Харбялануудай Павел Аюшев, Нугын Данил Ухевс, Хойморгой Анита Талханов шэнги үсэд эоритон, ажалша хүнүүдэй ашаар малнай кукурузынгаа силос эдинээр лэ байдаг даа...

1966 он нүүгөө талаараа хэзээ хэзээнэйхнээ золтой, байртай жэлыншье байгаа. Эдэ бүхы ажалша хүнүүд тухайгаа Эхэ оромнай мартаагүй. Үдэр бүришье хүндэ ажалыг үндэрөөр сэнгээ бишуу. Кукурузашанай сэнгээдэ «Ажалай габьяагай түлөө» гэнэн медаль яларжа, Төмилэвонанай бүхы бэдын хайндэр болоо хэн. Гансашыг тэдэнэ бөшө, нотагаархнайнэй, сугтаа хүдэлжэ яваган хүнүүдэ дөвнэй ажал эблэржэ энэ шагнал болон эрэнэн шэнгээр хангада бэлэй.

Олон зондоо, хамгынгаа ажал хондэ шэнэнэ аша туха хүрхөөршье хүнэй габьяа сэндэгдэдэ. Алдар солошье энээнэй холбоотой.

Н.А.Л даа, февралнин 7-до Турнай совхозой Хукарай, Шэмхын отделениеүдэй хүдэлжэришд болон аба хаагдамай хунагалтын урда гэжн суглаан болбо. Энэ нүүхэдэнь Александр Демидовичыг Бурядай АССР-эй Верховной Советай депутатта кандидаттаар дэбжүүдэдэ бүхы талаанаа зүбшээдэ. «Заханышье дугадаг тэдэгдэггүй», «Ажалдыг бүхы талалда табидаг», «Ямаршье даабри жаншод гүүлүгэй дүүргэдэг» гэжэ эрэгээр магтаалай үгүнүүд хэлгэжээл байба. Хөөргөнэ хүжирмэг бөшө, үнэн гэб үгэнүүд.

Газаар. Эхэ газарнай сахан хүндэлжэ дорой жэлэйнгээ ургаадаа хүсээ суглуулан амаржа, үргэнээр тэнийжэ хөбтэнэ. Теэд таряшан амаргагүй. Газарай хүсэ, шамыншье ямаз хээ эрэгдөө. Шибхэ обые тэбэн тэргэ шэрнхэй трактор үдэр бүри таряалангай сахан соогур бурьяса гүйлгэнэ.

Хэдэн зуугаад трактористнууднаа юугээршье илгаагүй юрын, таряшан хүн энэ трактор жолоодожо яванал.

«Нам шэнги юрын хүн гүрэн түрше хүтэлээжэ шадаха аал? Даашагүй эхэ этигэл найдаба, нүү үзүүлбэ зомни» гэжэ, магад, найжаа, бахардан алдажа яваа. Угы даа. Александр Демидович энэ трактораа жолоодонон шэнгээрээ гүрэн түршье хэрэг хүтэлбэрлэхэцэл.

Л. ТАХАЕВ, Тунхэн.

«Душэн долоодохи жэлээ энэ одые хаража явага гэшье хаб. Сагыше сахилгаан түргэнөөр ошоно даа»—гэнэн болонгуудай багшын толгойдо түрээжэ явахдаа, аяар холын ямаршье хүжмэг шэхэнэй үзүүртэ эдэлшээбэ.

Оноол Клубайхиднай харалгада бэлдэжэ сүлөөгүй ха юм,— гэжэ Долгор Дамчевна урмашаба. Тинхэдэ багшын зосооно нэгэ юмэн гарангагүй. Хурганшаар халшагуй хүдэлжэ эжилэн Нина Буянтуева тухай тэрэ болодо яваа.

«Дүршлөөр багаша байханышье зүб юм ааб даа. Би өөрөөсье хори найман жэлэй саана ямар байгаа хэмбэй? Үшөөсье тулоур хэн хаб. Мүнөө ном нулар хуу бин даа. Үншнэй баганаршье олон. Зааха, зураха хүнүүд дүүрэн,— гэжэ ханахадань, зосоонь юундшьебэ хунган, уужам болоходол гэжэ.

И. Пэжэ хөөрлөөдөө Долгор Дамчевнагай зосооноо гарантагүй Сананын дунда хургуулин гэшнэний илээдэ томохон. Инимэ буряад хургуулинда хүдэлжэ байгаа да, өөрын ошо эрхэ байдалтай юм. Тингэдэ душэ гаран баганарай дунда оройдоол юнэн ном мунист.

Юундэ шэнэ хүнүүд парти да ороногүй?—гэнэн асуудал партин райкомой зүгнөө табигдананышье байха. Зүүгөө зарим багшанаар эхэ харюусаганаа айдэг юм гү, али ладаг юм. «Ушье нөгөөнүүд байнабид»,—гэлдэгшэ.

Багшанарай талагтаа соо нэгэтэ эхэ хөөрлөөдөө болобо. — Партинын организацимнай, мекстком, женсоветнай Шэнэ жэлые угалдаг хайнаар бэлдэг юм ааба— гэжэ хөншьеб нэмбэ.

Вэлдэнгүй даа,— гэжэ тэндэ хуушан Монгол Шагдурович Дымилэовэй (партоорганизацимн секретарь) хэлэхэдэ, нүүгөө тээнэнь багшанаар оробо:

— Ентогой хөрэгыншье ха юм.— Хэргыншье гэхэньэ, бултал оролцохо зөн аабарбай,— гэжэ орол хонэй багша Ватюр Басевич хэдон үгэ халба.

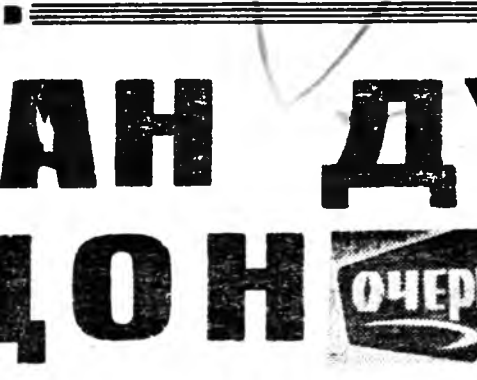
Нэрээсье, Коммунистууднаа үсөөл байна. Теэд партида дайрагшан лэ хүнине абадаггүй юм. Аюшмэйл эрхим абадаг.— гэжэ, Монгол Шагдурович залуучууд тээнэ ялбэ. Тэр зуура аба аниргүй болоод хибэ. — Битнай орохол гэжэ бэлдэ...

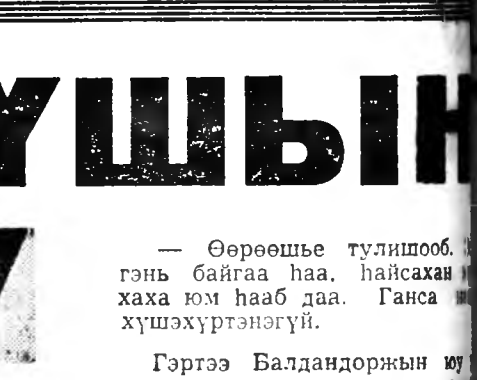
КУШЕЕВА Тамара Дмитриевна—Улаан-Удын авиационно заводой капитальна барилгын управлениин штуркатур.

МИХАЛЕВ Петр Александрович—Улаан-Удын томодхон заводой капитальна барилгын управлениин штуркатур.

САЗОНОВА Кристина Григорьевна—Улаан-Удын аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой ахалагша шубушан.

— Өөрөөсье тулшооб, гэнэ байгаа наа, хайсахан хаха юм нааб даа. Ганса хушхуртэнгүй.

Гэртээ Балдандронин му дэгые, наадандаа хэды сага дэгые багша нилээд мэдэнэ үзэбэ. Хүүлэй бүүлдэ мэдэнэ нээнэ, консерсын баанжа, адуу хилгаанан хоёроор дари хуур дээрэ наадажа, хубтэ бүхы сагаа барадаг байба.

Балдандронотой Долгор Дамчевна нэгтэ хөөрлөөдөө: — Шамайем хургуулинэй жэмэй кружогто оро гэнэ.

Хубууныше этингээ эжагаб? — Намнаа ямар хүжмэгшье раха хэн. — Яваад үзэ даа.

Тэрэ гэнээр үдэр, харангуй гэрбэ. Ентоо инструменти наададаг болонон Балдандронин номгорбо. Журнал «Хөйр», «Няган» гэнэн тэмдэ шэе угы болобо.

...Бүри хаяжан Балдандронин Долгор Дамчевна уулзаа хн.

— Хүжэмэй үчилшин гээбэ. Нотагтаа хүдэлжэ, жэ тархэй бартай явахда, шын хэл урдананинь тэбэй.

3. Долгор Дамчевна мүнөө нугын дунда хургуулинда буряад лэ заана. Хори найман хургууришада түрэл буряад хэлээр на.

Тэрэнэй даадаг 8-дахн «биста 28 үхибүүд. Эхэнжнэ, нүүд. Хурагша Ксения Самбабад үзэгтэй. Бани лэ нүү Шүлэг бөшөө. Долгор Дамчевна наадаа заалган тэрэнэй Мэлэ Самбуевыше шүлэгүүдэ түрүүлшин ном гаргана гэжэ Юу хэлэбэ? Долгор Дамчевнагай шабиан олто даа. Захаагай аймагай «Ажалай тул» гэнэ редактор Б. Ваничнов, Хушын хургуулинэй директор Д. Зарханов, КПСС-эй Захаагай райкомой хүдэлмэрилгэгшэ Б.С.Ров, мун бусадшье.

Долгор Дамчевнагай энэ хөөрлөхи жэлээ хуушан хургуулинэй үншнэйше дүүдлээгүй, нинне ажаларшье сэглээг? Тынмай олоол энэ бишу. Мүнөө буряадсадай талье даашамай дэлжэ байхадаа, залуу багшан мэтодикоор ямар эхэ тунгэнэб? Эхин хургуулин байнарай методическа хуналбэр шэнэ ха юм.

— Долгор Дамчевна ошолыц ойлгуулаа. Ентоо хайтай, түнн номгон хүн да,— гэжэ классай багша Нина Буянтуева хэлэхэдэ.

— Долгор Дамчевна наа наага саг олодо гэшнэби? Хуулидаа зааха, эхэнэрүүдэй ээдые хүтэлбэрлэхэ, селитрэ гэрэгдэхин лавочна комиссиин элидаха. Тингээд эндээ минн Завуч,— гэжэ залуу багшанаар халсадаг.

Нимэл сүлөөгүй ябадаг мун Долгор Дамчевна, «Бурядад ажал габьяата багша» гэнэ эрэгтэй юрын эхэнэр.

Баяжан нотагайхидын тэрэ айхабтар эжагэ этингэй байханаа мэдүүбэ.

Долгор Дамчевна Дамчевна Бурядай АССР-эй Верховной Советай депутата кандидат.

4. Зүүн урдаааа бара тэд Сананын талада харуул болго Торлоод байган бүхы юмэн гэн туа дорой ямаршье туо суглуугээр карагана. Урлан агитатор оройдоо лаллахан олодо гүй, бадарнаар лэ байна. Нүүшам нотагай түрүү бэйшэ шэнэ хунине хүмүүшье эрэгтэ хорн найман жэлээ долоо яваган багша, коммунисту Долгор Дамчевна тэрэ залуу хараха гэнэндэл үшөө залуу хаш.

Вагшын зосоо буряад му мурнууд мүндална.

Убэлэй хүннин утаханда Харажал хөбгөнэб сонхоор Сэлмэг тэнгэрин сэжээд Хара тамарна хангажлар.

3. Долгор Дамчевна мүнөө нугын дунда хургуулинда буряад лэ заана. Хори найман хургууришада түрэл буряад хэлээр на.

Тэрэнэй даадаг 8-дахн «биста 28 үхибүүд. Эхэнжнэ, нүүд. Хурагша Ксения Самбабад үзэгтэй. Бани лэ нүү Шүлэг бөшөө. Долгор Дамчевна наадаа заалган тэрэнэй Мэлэ Самбуевыше шүлэгүүдэ түрүүлшин ном гаргана гэжэ Юу хэлэбэ? Долгор Дамчевнагай шабиан олто даа. Захаагай аймагай «Ажалай тул» гэнэ редактор Б. Ваничнов, Хушын хургуулинэй директор Д. Зарханов, КПСС-эй Захаагай райкомой хүдэлмэрилгэгшэ Б.С.Ров, мун бусадшье.

Долгор Дамчевнагай энэ хөөрлөхи жэлээ хуушан хургуулинэй үншнэйше дүүдлээгүй, нинне ажаларшье сэглээг? Тынмай олоол энэ бишу. Мүнөө буряадсадай талье даашамай дэлжэ байхадаа, залуу багшан мэтодикоор ямар эхэ тунгэнэб? Эхин хургуулин байнарай методическа хуналбэр шэнэ ха юм.

— Долгор Дамчевна ошолыц ойлгуулаа. Ентоо хайтай, түнн номгон хүн да,— гэжэ классай багша Нина Буянтуева хэлэхэдэ.

— Долгор Дамчевна наа наага саг олодо гэшнэби? Хуулидаа зааха, эхэнэрүүдэй ээдые хүтэлбэрлэхэ, селитрэ гэрэгдэхин лавочна комиссиин элидаха. Тингээд эндээ минн Завуч,— гэжэ залуу багшанаар халсадаг.

Нимэл сүлөөгүй ябадаг мун Долгор Дамчевна, «Бурядад ажал габьяата багша» гэнэ эрэгтэй юрын эхэнэр.

Баяжан нотагайхидын тэрэ айхабтар эжагэ этингэй байханаа мэдүүбэ.

Долгор Дамчевна Дамчевна Бурядай АССР-эй Верховной Советай депутата кандидат.

4. Зүүн урдаааа бара тэд Сананын талада харуул болго Торлоод байган бүхы юмэн гэн туа дорой ямаршье туо суглуугээр карагана. Урлан агитатор оройдоо лаллахан олодо гүй, бадарнаар лэ байна. Нүүшам нотагай түрүү бэйшэ шэнэ хунине хүмүүшье эрэгтэ хорн найман жэлээ долоо яваган багша, коммунисту Долгор Дамчевна тэрэ залуу хараха гэнэндэл үшөө залуу хаш.

Вагшын зосоо буряад му мурнууд мүндална.

Убэлэй хүннин утаханда Харажал хөбгөнэб сонхоор Сэлмэг тэнгэрин сэжээд Хара тамарна хангажлар.

Г. ДАШАБЕВ

ТИТОВ Василий Игнотьевич—КПСС-эй Кабанскын райкомой нэгдэхэй секретарь.

БАДМАЕВА Тамара Ильичина—хүнэй захилаар хубсага оёдог Улаан-Удын фабрикин «Комос» ательегай эсэхэгшэ.

ПОПОВА Нэля Степановна—Улаан-Удын нооно угаадаг фабрикнэй мастерай тухалагша.

КВАНТАЛНИАН Александр Александрович—Зүүн-Сибирин түмэр замай Улаан-Удын отделения начальник.

ШАДАМАРААР, БЭРХЭЭР...

Локомотивна депонгай агитпункт үдэн булан соо эмхидхэгдэхэй. Эдэ үдэрүүдтэ агитпункт тээшэ хүнүүд олоороо яваа. Элээр олон юмэн тухайлаа ноуинуудыг дуулахаа нийш эрэнэ. Сөөдүүдтэ гүлөөлөөр дэбжүүлээдэ энэ кандидатүүд тухай, совет хүнүүдэй 50 жэлэй хугасаа соо хэин ажал хэрэг тухай, саашахи тусэб хараанууд тухай, улас түрүн байдал тухай ноуинуудыг дуулахаа хүндэй эндэ эрэнэ. Эндэ лөжурлага байган агитаторууд, хургуулин үчакство комиссиин гэшинийн хүсэлдэ хандуунаа. Эдэнэ сооноо энэ холд байдаг нэгэ хургуулин үчакство комиссиин гэшинийн хүсэлдэ хандуунаа.

ябуудлаг. Ажалшадгай гэр байрада 100 агитатор хүдэлмэрилнэ. Лекци, эхлэхэ бэлдэжэ ушанаа, хөөрлөөдөө, худалга болон хауудай харюугай үлшэ эмхидхэхэ арга боложо, зохихо хэргэлхүүд энэд дунган бин. Наада кошерт табижа зэд, сүенэ бин. Энэ хэмжээ юугуудтаа хүн зөнижэ яжа хандуунаб? Соносхол хэдэнэ. Агитпунктнгаа тусбие эли газарта явнэ. Агитпункт хун зон холдоо олол байлаа. Агитаторууд хурагалдагтаа хамта эрэлж, хургуулин үчакство комиссиин гэшинийн хүсэлдэ хандуунаа. Эдэнэ сооноо энэ холд байдаг нэгэ хургуулин үчакство комиссиин гэшинийн хүсэлдэ хандуунаа.

Верховной Советай депутата кандидат Ф. Т. Пономарев тунгалай вунгалхайгоор үнэгрөө.

Түмэр замай депонгай эрэгдэх агитпунктын совет олонийн дунда ябуудлаг хүдэлмэрсэ улам хайжаруулахин тулаа элдэб арга бэлдэрэг байна. Эндхи хургуулин үчакстогай олонхи хунагал мектодиконо деподо хүдэлдэ. Тинхэ хадань элдэний дунда ябуудлагадаа политикай хүдэлмэрилжэ радио үргэнээр хэрэгдлээд болонхой. Деподо радиосигули бин болгодоо. Радиосигули радиотораар В. В. Астраханцев (үйтдээрнин тэ нагые дагша) табигдагдай Олон явган асуудлаар радио дамжуула эмхидхэгдэ. Жэжын, нэгэ нямэ дамжуула нэгэ бөшөн хэлээн байгаа. Юб гэжээ, урдань энэ деподо хүдэлжэ байхана тухай нөшр абадаг, мүнөө Москвада хуудаа А. Г. Васильевна бөшхэ бэйгэ хоёр абагшан. 1906 ойноо партини гүшүүн, гжээдэн лийнда хабатагшан энэ хүн В. И. Ленинэй дүр хани хүдэлжэ эхлэхэгээ. Энэний хүдлээр олон хүнүүд агитпунктда эржэ, энэ бэйгэ посылжа холотой танисаган, түмэр замашад дүртэй фо-

тостендүүдэ дахин хараба. Федор Гармаевич Пономарев—тепловозной машинист, РСФСР-эй Верховной Советай депутата кандидат Александрович Кванталниан—Зүүн Сибирин түмэр замай Улаан-Удын отделение начальник, Бурядай АССР-эй Верховной Советай депутата кандидат... Энэ коллективэй дэбжүүлэн кандидатүүдэй нэрэ обогую хэды харанабид. Эдэнэрэй намтартай хунагалды танилуулна.

Залуу хунагалдай үлшэ, депутатуудай кандидатүүдэй үлшэ хулдалта болонхо. Ушөө нэгэ нэмэ худалдаа Совет засагай түдөө шэнэйлэн Шинялстовной үлшээг Микхэй Николаевичтай уулзалга болонхо юм.

Агитпунктда эрэгшэй олон асуудал ноирхолодог гэнээ. Эдэ бүгдэдэ харюусахан тулаа энэд агитаторууд, консультантууд байдаг. Олон агитаторууд, жэжын, П. К. Пономарев, И. Я. Сафанов гэжээ хун зоний дунда ойлгуулгагшан хүдэлмэри шадавар бэрээр ябуудлаг болонхой. Хунэй ноирхолоон асуудалуудта ойлгоотойгоор харюусадаг байна.

И. ПАРФЕНОВ, КПСС-эй горкомой инструктор.

